

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Quam multas imagines fortissimōrum virōrum –non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum– scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt! Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam.

Hac re audītā Augustus voluit filiam deterrēre quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces. Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentiōnem aetātis.

Cerva alba eximiae pulchritūdinis Sertōrio a Lusitāno quodam dono data erat. Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum et docēre, quae utilia factu essent.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω αποσπασμάτων.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1α. «**Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces**»: να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους των παραπάνω προτάσεων στον άλλον αριθμό.

Μονάδες 5

B1β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις:

multas	: τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
fortissimōrum	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος στον θετικό βαθμό
virōrum	: την κλητική ενικού αριθμού
bene	: την αιτιατική πληθυντικού αριθμού ουδέτερου γένους στον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου
hac re	: τη γενική ενικού αριθμού
vestem	: τη γενική πληθυντικού αριθμού
aliis	: την ονομαστική ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
Sertōrio	: την κλητική ενικού αριθμού
quodam	: την αιτιατική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

intuendum	:	το σουπίνο στην αφαιρετική
reliquērunť	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
proponēbam	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
voluit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα
faceret	:	το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
oppressit	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην ίδια φωνή
vidisse	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην άλλη φωνή
dissimulāvit	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
extraxit	:	την αφαιρετική του γερουνδίου
induxit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
data erat	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
persuāsit	:	την αιτιατική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο ουδέτερο γένος
instinctam	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
conloqui	:	την ονομαστική ενικού της μετοχής μέλλοντα στο θηλυκό γένος
docēre	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
đono, factu.

Μονάδες 2

Γ1β. «**Quam multas imagines fortissimōrum virōrum scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunť!**»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 6

Γ1γ. «**Eo consilio aliquando repente (Augustus) intervēnit oppressitque ornatrīces.**»: να αναδιατυπώσετε την περίοδο, μετατρέποντας την πρώτη πρόταση σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, εισαγόμενη με τον ιστορικό σύνδεσμο *cum*, έτσι ώστε να εκφράζει το προτερόχρονο.

Μονάδες 3

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Γ1δ. «Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse.»: να μετατρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση της υπογραμμισμένης περιόδου στην αντίστοιχη μετοχή, επιφέροντας τις αναγκαίες αλλαγές στην περίοδο.

Μονάδες 4

Γ2α. «Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 4

Γ2β. «ad imitandum»: να αποδώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού με σουπίνο (μονάδα 1), με τελική πρόταση (μονάδες 2) και με εμπρόθετη γενική γερουνδίου, διατηρώντας σε αυτήν την περίπτωση την ενεργητική σύνταξη (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. «cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam»: να κάνετε τη γερουνδιακή έλξη (μονάδες 4) και να αιτιολογήσετε αν αυτή είναι υποχρεωτική ή όχι (μονάδες 2).

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο **εξώφυλλο** να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο **εσώφυλλο** πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην **αρχή των απαντήσεών σας** να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό, με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 18.00.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΡΙΤΗ 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quam ob rem accusatores non Asiae nomen Murenae obiecerunt, ex qua laus familiae, memoria generi, honos et gloria nomini constituta est, sed aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum. Meruisse vero stipendia in eo bello virtutis fuit; patre imperatore libentissime meruisse pietatis fuit; finem stipendiorum patris victoriam ac triumphum fuisse felicitatis fuit.

.....
«Supervacaneae, ne dicam ineptae, legationis ministri, narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri locupletem; et mementote me nec acie vinci nec pecunia corrumpi posse».

.....
Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur quantoque in periculo res sit. Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

quam	:	την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους
rem	:	την αφαιρετική ενικού
nomen	:	τη γενική πληθυντικού
laus	:	την αιτιατική πληθυντικού
generi	:	την ονομαστική ενικού
honos	:	τη δοτική πληθυντικού
aliquod	:	την ονομαστική ενικού στο αρσενικό γένος
libentissime	:	τον αντίστοιχο τύπο στον θετικό βαθμό
finem	:	τη γενική πληθυντικού
ministri	:	την αιτιατική ενικού
ipsum	:	τη δοτική ενικού στο θηλυκό γένος
locupletem	:	την ονομαστική ενικού
acie	:	την κλητική πληθυντικού
periculo	:	την αιτιατική πληθυντικού
equitibus	:	την ονομαστική ενικού.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

obiecerunt	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
constituta est	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
susceptum	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή
meruisse	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
fuit	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής υπερσυντελικού
dicam	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
narrate	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
malle	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα
fieri	:	τον αντίστοιχο τύπο στην άλλη φωνή
mementote	:	το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής παρακειμένου
vinci	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα στην άλλη φωνή
corrumpi	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στην άλλη φωνή
posse	:	τον αντίστοιχο τύπο στον παρακείμενο
gerantur	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή
deferat	:	την αιτιατική ενικού της μετοχής μέλλοντα στο αρσενικό γένος.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

Asiae, Murenae, generi, aliquod, virtutis, finem, victoriam, fuisse, legationis, malle, ex equitibus.

Μονάδες 11

Γ1β. «**patre imperatore**»: να χαρακτηρίσετε συντακτικά την έκφραση (μονάδα 1) και να τη μετατρέψετε σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο **cum** (μονάδες 3).

Μονάδες 4

Γ2α. «**Caesar ex captivis cognoscit quae apud Ciceronem gerantur quantoque in periculo res sit.**»: να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις (μονάδες 2), να

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ – Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ και Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

δηλώσετε τον συντακτικό τους ρόλο (μονάδα 1), να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς τους (μονάδες 2) και να τις μετατρέψετε στον ευθύ λόγο (μονάδες 2).

Μονάδες 7

Γ2β. «Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat.»: να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση (μονάδα 1), να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2) και να τη μετατρέψετε στον ευθύ λόγο (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. «susceptum aut deportatum»: να μετατρέψετε τις μετοχές σε ισοδύναμες δευτερεύουσες προτάσεις.

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου σας να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα Ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 18.00.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ- Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi mea sede cedo». Hoc dictum paulo post res ipsa confirmavit. Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit.

.....
Curius et Fabricius, antiquissimi viri, et his antiquiores Horatii plane ac dilucide cum suis locuti sunt; non Sicanorum aut Pelasgorum, qui primi coluisse Italiam dicuntur, sed aetatis suae verbis utebantur. Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone abhinc multis annis iam obsoleto uteris, quod neminem scire atque intellegere vis, quae dicas.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

longa	:	την ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου γένους στον συγκριτικό βαθμό
sibi	:	τον αντίστοιχο τύπο στο α΄ πρόσωπο
sede	:	τη γενική πληθυντικού
paulo	:	το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό
res ipsa	:	τη δοτική ενικού
multum	:	τον αντίστοιχο τύπο στον υπερθετικό βαθμό
Fabricius	:	την κλητική ενικού
antiquissimi	:	τον θετικό βαθμό του επιρρήματος
viri	:	την αφαιρετική πληθυντικού
suis	:	τον αντίστοιχο τύπο στο α΄ πρόσωπο (για πολλούς κτήτορες)
primi	:	τη γενική πληθυντικού στον συγκριτικό βαθμό
matre	:	τη γενική πληθυντικού
Evandri	:	την ονομαστική ενικού
neminem	:	τη γενική ενικού.

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ και Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

standi	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου
cederet	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού
dixit	:	το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην παθητική φωνή
confirmavit	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
mortua est	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα και την ονομαστική ενικού της μετοχής του μέλλοντα στο αρσενικό γένος
vixit	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα
duxit	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
locuti sunt	:	την αιτιατική ενικού της μετοχής του ενεστώτα στο αρσενικό γένος
coluisse	:	το σουπίνο στους δύο τύπους
utebantur	:	το ίδιο πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα
scire	:	το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα
vis	:	το απαρέμφατο του παρακειμένου και το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων:

mora, standi, sibi, paulo, viri, primi, Evandri, scire.

Μονάδες 8

Γ1β. «**rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet**»: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 3

Γ1γ. «**ego libenter tibi mea sede cedo**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Caecilia dixit puellae**».

Μονάδες 4

Γ2α. «**coluisse**»: να αναγνωρίσετε συντακτικά τον τύπο (μονάδες 2) και να δηλώσετε το υποκείμενό του με την απαραίτητη αιτιολόγηση (μονάδες 2).

Μονάδες 4

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ και Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Γ2β. «**proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2) και να δηλώσετε τον συντακτικό της ρόλο (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική στην πρόταση «**postea is puellam in matrimonium duxit**» (μονάδες 3) και την παθητική σύνταξη σε ενεργητική στην πρόταση «**qui primi coluisse Italiam dicuntur**» (μονάδες 3).

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 18.00.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΡΙΤΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2012

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat «Oleum et operam perdidit». Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.

.....

Coluntur tamen simulatione dumtaxat ad tempus. Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

multum	: τον συγκριτικό βαθμό στον ίδιο τύπο
milibus	: τη γενική πληθυντικού
sestertium	: την ονομαστική ενικού
quendam	: την ονομαστική ενικού στο ουδέτερο γένος
corvum	: την αιτιατική πληθυντικού
parem	: την αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

diu	: τον υπερθετικό βαθμό στον ίδιο τύπο
avis	: την ονομαστική πληθυντικού
sutor	: την αφαιρετική ενικού
simulatione	: τη δοτική ενικού
tempus	: την κλητική πληθυντικού
inopes	: τη γενική πληθυντικού
hoc	: την αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος
fidus	: την αιτιατική ενικού στο ουδέτερο γένος του συγκριτικού βαθμού
neutris	: την ονομαστική ενικού στο αρσενικό γένος.

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

interfuit	: το απαρέμφατο του ενεστώτα
emere	: το γ΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
doceret	: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
impendebat	: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
solebat	: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
perdidi	: το α΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην ίδια φωνή

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

didicit	: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
attulit	: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
coluntur	: το γ΄ ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή
cecidervnt	: την αφαιρετική του σουπίνου
intellegitur	: το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
exulantem	: το β΄ ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
habuissem	: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή
referre	: το απαρέμφατο του μέλλοντα στην ίδια φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
poteram	: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού.

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

Caesaris, emere, pecuniae, simulatione, inopes, amicorum, amicos, neutris.

(Μονάδες 8)

Γ1β. «quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat»: να αποδώσετε το περιεχόμενο της δευτερεύουσας πρότασης με μετοχή.

(Μονάδες 2)

Γ1γ. «Id exemplum sutorem quendam incitavit.»: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 5)

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Γ2α. «**Quodsi forte ceciderunt, tum intellegitur**»: να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο (μονάδα 1) και να τον μετατρέψετε, ώστε να δηλώνει υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρόν (μονάδες 2) και υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν–μέλλον (μονάδες 2).

(Μονάδες 5)

Γ2β. «**quam fuerint inopes amicorum**»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2) και να τη μεταφέρετε στον ευθύ λόγο (μονάδα 1).

(Μονάδες 6)

Γ2γ. «**Tum intellexi, quos fidos amicos habuissem, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre poteram**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Tarquinius dixit**».

(Μονάδες 4)

Μονάδες 15

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 18.30.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A1. *Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:*

Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est: «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit.

Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

B1. *Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις:*

his verbis	: την αιτιατική ενικού
singularis proelii	: την ονομαστική πληθυντικού
eventu	: τη γενική του ίδιου αριθμού
miles Latinus	: την αφαιρετική ενικού
viribus suis	: τη γενική πληθυντικού
certamen	: την αιτιατική πληθυντικού

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

fortior	: την αφαιρετική ενικού στο γένος και στο βαθμό όπου βρίσκεται
fores	: τη γενική ενικού
eosque	: τη δοτική ενικού του ίδιου γένους
quae	: τη γενική ενικού του ίδιου γένους
immortalibus	: την αφαιρετική ενικού του ίδιου γένους

Μονάδες 15

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

abiret	: τη γενική ενικού της μετοχής του ενεστώτα στο αρσενικό γένος
edixit	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην ίδια φωνή
abstinerent	: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής στην ίδια φωνή
congregiamur	: το ίδιο πρόσωπο στον παρατατικό στην ίδια έγκλιση
cernatur	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ενεργητική φωνή
confisus	: το απαρέμφατο ενεστώτα
ruit	: την ονομαστική ενικού της μετοχής του μέλλοντα στο θηλυκό γένος
transfixit	: την αφαιρετική του σουπίου
spoliavit	: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
reserari	: τη γενική του γερουνδίου

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

rettulerunt	: το δεύτερο ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της προστακτικής στην παθητική φωνή
iussit	: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της υποτακτικής στην ίδια φωνή
venerati sunt	: το ίδιο πρόσωπο του μέλλοντα της οριστικής
posuissent	: το απαρέμφατο του μέλλοντα στην παθητική φωνή
solent	: το ίδιο πρόσωπο του υπερσυντελικού της οριστικής

Μονάδες 15

Γ1α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

proelii, virtute, pugnandi, haec, cupide, domum

(Μονάδες 6)

Γ1β. «**et fortior hoste, hasta eum transfixit**»: να εντοπίσετε τον β΄ όρο σύγκρισης (μονάδα 1) και να αποδώσετε τη σύγκριση με τον άλλο τρόπο (μονάδες 2).

(Μονάδες 3)

Γ1γ. «**filius a duce hostium his verbis proelio lacessitus est**»: να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

(Μονάδες 6)

Μονάδες 15

Γ2α. «**quanto miles Latinus Romano virtute antecellat**»: να μετατρέψετε την πλάγια ερωτηματική πρόταση σε ευθεία.

(Μονάδες 2)

Γ2β. «**adulescens, cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit**»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «**Sallustius tradit**».

(Μονάδες 3)

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

Γ2γ. «ut omnes pugna abstinerent»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), την έγκλιση (μονάδα 1) και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2).
(Μονάδες 6)

Γ2δ. «Cum ante vestibulum dona posuissent»: να μετατρέψετε την πρόταση σε μετοχική με αφαιρετική απόλυτη.
(Μονάδες 4)

Μονάδες 15

ΟΛΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 18:30.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 2009
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit. Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: «Oleum et operam perdidi». Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et minaci animo perveneras, cur, cum in conspectu Roma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»? Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum: at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

mentem	: την αιτιατική πληθυντικού.
domini	: την κλητική ενικού.
conspectu	: τη δοτική ενικού.
penates	: τη δοτική πληθυντικού.
moenia	: τη γενική πληθυντικού.
coniunx	: την αφαιρετική ενικού.

Μονάδες 6

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

sui	: την αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος.
haec	: τη δοτική πληθυντικού στο θηλυκό γένος.
tibi	: την αφαιρετική ενικού.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- nihil** : τη δοτική ενικού.
illa : τη γενική ενικού στο ίδιο γένος.

Μονάδες 5

γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται στα παρακάτω επίθετα και επιρρήματα:

- minaci** : τον υπερθετικό βαθμό του επιθέτου, στην ίδια πτώση, στον ίδιο αριθμό και στο ίδιο γένος.
diu : τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος.
miserrima : τον θετικό βαθμό του επιρρήματος.
longa : τον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου, στην αιτιατική ενικού του ουδετέρου γένους.

Μονάδες 4

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

- α. **dixit** : τη γενική του γερουνδίου.
perdidi : το β' ενικό οριστικής παρακειμένου στην ενεργητική φωνή.
risit : την αφαιρετική του σουπίνου.
perveneras : το β' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού στην ενεργητική φωνή.
fuit : το γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα.
peperissem : το γ' ενικό οριστικής ενεστώτα στην ενεργητική φωνή.
mortua essem: το α' ενικό υποτακτικής ενεστώτα.
possum : το α' πληθυντικό οριστικής παρατατικού.

Μονάδες 8

β. **oppugnaretur** : να γίνει χρονική αντικατάσταση στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 4

γ. **pati** : να γραφούν α) η μετοχή ενεστώτα, β) το απαρέμφατο μέλλοντα (με υποκείμενο τη λέξη *mater*) και γ) η ονομαστική ενικού του γερουνδιακού στο θηλυκό γένος.

Μονάδες 3

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:
cupidus, salutationum, tanti, animo, tibi (το δεύτερο κατά σειρά), **mei, pati, diu.**

Μονάδες 8

β. **domi:** να αναγνωριστεί συντακτικά ο τύπος (μονάδα 1) και να τον μετατρέψετε έτσι, ώστε να δηλώνει την κίνηση σε τόπο (μονάδες 2).

Μονάδες 3

γ. **sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit:** να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

4.α. **audita salutatione:** να μετατραπεί η χρονική μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση η οποία να εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό *cum*.

Μονάδες 3

β. **Domi satis salutationum talium audio:** να μετατραπεί ο ευθύς λόγος σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση *Caesar dixit*.

Μονάδες 4

γ. **at contra ... manet:** να γράψετε την υπόθεση και την απόδοση του υποθετικού λόγου (μονάδες 2) και να τον αναγνωρίσετε (μονάδες 2)· να τον μετατρέψετε σε υποθετικό λόγο που να δηλώνει το αντίθετο του πραγματικού για το παρελθόν (μονάδες 4).

Μονάδες 8

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον με μπλε ή μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogatus reversus est.

Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminent, non videant, aut ea, quae vident, dissimulent : qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **praedam, quibus, omne, ea, mollibus.**

Μονάδες 5

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

diu	: τον συγκριτικό βαθμό.
aequo iure	: την αιτιατική του ίδιου αριθμού.
absens	: τη γενική πληθυντικού του ίδιου γένους.
nonnulli	: την αιτιατική πληθυντικού του θηλυκού γένους.
hoc ordine	: τη γενική πληθυντικού.
spem	: την κλητική ενικού.
coniurationem	: τη δοτική ενικού.
nascentem	: την αιτιατική πληθυντικού του αρσενικού γένους.

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- α. **fuerat** : το γ' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελικού.
abeuntes : τη δοτική γερονδίου.
factus est : το β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα.
recepit : το β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.
pensatum est : το γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή.
videant : το γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.
dissimulent : το β' ενικό οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.
aluerunt : το β' ενικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή.

Μονάδες 8

- β. **appensum** : το απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής.
interemptis : την ονομαστική ενικού και πληθυντικού στο ουδέτερο γένος του γερονδιακού.
dedit : την ονομαστική ενικού στο θηλυκό γένος των μετοχών ενεστώτα και μέλλοντα.
nascentem : τους τύπους του σουπίνου.

Μονάδες 7

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

in exilio, iure, absens, divisam, dictator, post hoc factum, Catilinae, sententiis, credendo.

Μονάδες 10

β. Quod illic appensum ... dedit:

Να μετατρέψετε την ενεργητική σε παθητική σύνταξη.

Μονάδες 5

4.α. videant, vident:

Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα (μονάδες 4), να αναγνωρίσετε το είδος, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς (μονάδες 8).

Μονάδες 12

β. is Gallos secutus est:

Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Servius dicit...*

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.00' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2007
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent, etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius. Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victores ferociores impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur iis, quorum auxilio victoria parta sit.

.....
Postridie eius diei Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis visum in sommo sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertorii introrupisset, admiratio magna orta est.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.a. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

nihil	: γενική ενικού αριθμού
exitus	: γενική πληθυντικού αριθμού
tales	: ίδια πτώση στον ίδιο αριθμό στο ουδέτερο γένος
victor	: αφαιρετική ενικού αριθμού
diei	: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
amicis	: κλητική ενικού αριθμού
se	: ίδια πτώση στο β' πρόσωπο στον ίδιο αριθμό
admiratio magna	: δοτική ενικού αριθμού.

Μονάδες 9

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω επίθετα:

- ferociores** : το αντίστοιχο επίρρημα στους τρεις βαθμούς
impotentiores : την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος του θετικού βαθμού
magna : την αιτιατική και αφαιρετική ενικού αριθμού ουδετέρου γένους του συγκριτικού βαθμού.

Μονάδες 6

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- invaserat** : α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
cuperent : τον ίδιο τύπο στην προστακτική μέλλοντα στην ίδια φωνή
reddit : απαρέμφατο μέλλοντα στην ίδια φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
cogantur : β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής
fiant : τον ίδιο τύπο στον υπερσυντέλικο στην ίδια φωνή (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
velit : β' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα
obsequatur : αφαιρετική του σουπίνου
parta sit : την ονομαστική ενικού αριθμού της μετοχής μέλλοντα στο αρσενικό γένος
admissis : β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού της ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 9

β. dixit : να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα ενεργητικής φωνής

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

orta est : να γράψετε τα απαρέμματα όλων των χρόνων (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 6

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

pugnare	:	είναι	στο
misera	:	είναι	στο
necessitate	:	είναι	στο
bellorum	:	είναι	στο
iis	:	είναι	στο
cervam	:	είναι	στο
a servo	:	είναι	στο
Sertorii	:	είναι	στο
magna	:	είναι	στο

Μονάδες 9

β. **Sertorius dixit eis visum in somno sibi esse cervam ad se reverti:** Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 6

4. α. • **ut pugnare cuperent**

• **cum cerva ... introrupisset:**

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2), τον τρόπο εισαγωγής τους (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο εκφοράς τους (μονάδες 4).

Μονάδες 8

β. **Sertorius, admissis amicis in cubiculum suum, dixit eis ... :**
Να αντικαταστήσετε την αφαιρετική απόλυτη με πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό cum.

Μονάδες 4

γ. **nihil esse bello civili miserius:**

Να διατυπώσετε το β' όρο σύγκρισης με διαφορετικό τρόπο.

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.00' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 4 ΙΟΥΛΙΟΥ 2006
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse. Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

.....
Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit?

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

quod	: αιτιατική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
incredibile	: ονομαστική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
haec	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού στο ίδιο γένος
homines	: ονομαστική ενικού αριθμού
deis immortalibus	: αφαιρετική ενικού αριθμού
hostem	: γενική πληθυντικού αριθμού
castris tuis	: αιτιατική του ίδιου αριθμού.

Μονάδες 9

β. sanctum, cupide, infelix: Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 6

2.α. venerati sunt: Να γράψετε τα απαρέμματα όλων των χρόνων (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το γένος και ο αριθμός του υποκειμένου).

Μονάδες 4

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

animadverterunt : γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα της παθητικής φωνής

venisse : α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού της ίδιας φωνής

rettulerunt : γ' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής μέλλοντα της ίδιας φωνής

intromitti : τον ίδιο τύπο του μέλλοντα της ίδιας φωνής

iussit : β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού της ίδιας φωνής

solent : γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού (να ληφθεί υπόψη το γένος του υποκειμένου)

posuissent : γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της παθητικής φωνής

traxit : β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου της παθητικής φωνής (να ληφθεί υπόψη το γένος του υποκειμένου)

viderem : γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού της ίδιας φωνής

potuisti : β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού

genuit : το γερουνδιακό στην ονομαστική ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους.

Μονάδες 11

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- 3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

voce	:	είναι	στο
se	:	είναι	στο
Scipionis	:	είναι	στο
deis	:	είναι	στο
captiva	:	είναι	στο
in castris	:	είναι	στο
populari	:	είναι	στο

Μονάδες 7

- β. **Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt:**

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

- γ. **(Praedones), cum ante vestibulum dona posuissent, domum reverterunt:**

Να ξαναγράψετε την περίοδο, αφού μετατρέψετε τη δευτερεύουσα πρόταση σε αφαιρετική απόλυτη.

Μονάδες 4

4. α. • **Quod ut praedones animadverterunt**

- **Ut primum exsulem deinde hostem te viderem**

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος της καθεμιάς (μονάδες 4).

Μονάδες 6

- β. **Num ad hostem veni [...]?**

Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της.

Μονάδες 4

- γ. **Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ?**

Να μεταφέρετε την περίοδο στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση: **Mater filium interrogavit ...**

Μονάδες 5

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.30' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 7 ΙΟΥΛΙΟΥ 2005
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat «Oleum et operam perdidit». Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.

.....
Tum cuidam ex equitibus Gallis persuadet ut ad Ciceronem epistulam deferat. Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. Quam ob rem epistulam conscriptam Graecis litteris mittit. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

parem salutationem	: αφαιρετική ενικού αριθμού
corvum	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
milibus	: ονομαστική και γενική του ίδιου αριθμού
nostra consilia	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
cuidam	: γενική ενικού και πληθυντικού του ίδιου γένους

Μονάδες 9

β. **diu, multum, celeriter:** Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 6

2.α. **cognoscantur:** Να γράψετε τα απαρέμματα όλων των χρόνων της ίδιας φωνής (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 4

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- interfuit** : απαρέμματο του ίδιου χρόνου
emere : ονομαστική πληθυντικού της μετοχής ενεστώτα στο αρσενικό γένος
doceret : το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
impendebat : γενική γερουνδίου
solebat : α' ενικό πρόσωπο οριστικής υπερσυντελικού
didicit : α' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού της ίδιας φωνής
dicere : β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
deferat : γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού της ίδιας φωνής
adire : β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα
intercepta : β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού της ίδιας φωνής
possit : γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα.

Μονάδες 11

3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης.

Caesaris	:	είναι	στο
emere	:	είναι	στο
milibus	:	είναι	στο
frustra	:	είναι	στο
cupidus	:	είναι	στο
pecuniae	:	είναι	στο
Caesari	:	είναι	στο
cuidam	:	είναι	στο
Gallis	:	είναι	στο
se	:	είναι	στο

Μονάδες 10

- β. ...ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur:** Να αναγνωρίσετε το είδος και το συντακτικό ρόλο της πρότασης αυτής και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της, την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος.

Μονάδες 5

- 4.α. Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat:**

Να αιτιολογήσετε την έγκλιση και το χρόνο του ρήματος της υποθετικής πρότασης, να μεταφέρετε τον υποθετικό λόγο από τον πλάγιο λόγο σε ευθύ και να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου.

Μονάδες 9

- β. «Oleum et operam perdididi»:**

Να μεταφέρετε την πρόταση στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση: Sutor solebat dicere...

Μονάδες 2

- γ. sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit:**

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.**
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.30' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Aegrotabat Caecina Paetus, maritus Arriae, aegrotabat et filius. Filius mortuus est. Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito; quin immo cum illa cubiculum mariti intraverat, vivere filium simulabat, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat: «Bene quievit, libenter cibum sumpsit».

.....

Bello Latino T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Romanorum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est. «Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat».

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

filius	: κλητική ενικού αριθμού
cibum	: ονομαστική και δοτική πληθυντικού αριθμού
exercitui	: αφαιρετική ενικού αριθμού και γενική πληθυντικού αριθμού
his	: αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
miles	: δοτική ενικού αριθμού και αφαιρετική πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 9

- β. **bene, libenter, nobili:** να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους των άλλων βαθμών.

Μονάδες 6

- 2.α. **mortuus est:** να γράψετε την υποτακτική στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό σε όλους τους χρόνους (για τους περιφραστικούς τύπους να λάβετε υπόψη το υποκείμενο).

Μονάδες 6

- β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

ignoraretur	: απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής
vivere	: β' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου
ageret	: β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
quievit	: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα της ίδιας φωνής
natus	: γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα
praefuit	: α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού
abiret	: το ίδιο πρόσωπο στην ίδια έγκλιση του ενεστώτα
abstinerent	: αφαιρετική του σουπίνου
cernatur	: απαρέμφατο παρακειμένου της ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 9

- 3.α. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας την παρακάτω άσκηση και να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να φαίνεται ο συντακτικός ρόλος της κάθε λέξης:

maritus	: είναι	στο
filium	: είναι	στο
bello	: είναι	στο
genere	: είναι	στο
castris	: είναι	στο
paulo	: είναι	στο
eius	: είναι	στο

proelii : είναι στο

virtute : είναι στο

Μονάδες 9

β. «(puer) bene quievit»:

Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση με εξάρτηση από τη φράση **Arria marito respondebat**.

Μονάδες 6

4.α. Huic Arria funus ita paravit:

Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 6

β. Να γράψετε τις προτάσεις των αποσπασμάτων που εισάγονται με το **ut**, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να αιτιολογήσετε την εκφορά τους (χρόνο και έγκλιση).

Μονάδες 9

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : 10:00.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset et eum a ianua quaereret, exclamavit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignatus quod Nasica tam aperte mentiebatur: "Quid?" inquit "Ego non cognosco vocem tuam?" Visne scire quid Nasica responderit? "Homo es impudens. Ego cum te quaerem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?"

.....

Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occiso Scriboniano, Romam trahebatur. Erat ascensurus navem; Arria milites orabat, ut simul imponeretur. Non impetravit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secuta est.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

diebus: την ονομαστική και γενική πληθυντικού αριθμού.

vocem: την κλητική ενικού και την αφαιρετική πληθυντικού αριθμού.

homo: τη δοτική και αιτιατική ενικού αριθμού.

partibus: τη γενική ενικού και τη γενική πληθυντικού αριθμού.

milites: την ονομαστική και δοτική ενικού αριθμού.

Μονάδες 5

- β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες:

tuam: τον ίδιο τύπο στο πρώτο και στο τρίτο πρόσωπο.

quid: την ονομαστική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους και τη γενική πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους.

ipsi: τη γενική και αιτιατική ενικού αριθμού του ουδετέρου γένους.

Μονάδες 6

- γ. Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα και να συμπληρώσετε στα κενά του τους τύπους που ζητούνται (για το επίθετο να διατηρηθεί το γένος, ο αριθμός και η πτώση).

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
impudens		
aperte		

Μονάδες 4

- 2.α. **mentiebatur:** Να γράψετε την ονομαστική ενικού αριθμού του αρσενικού γένους της μετοχής του ενεστώτα και το γερούνδιο.

Μονάδες 5

- β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

venisset: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται.

quaereret: το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του τετελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

exclamavit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται.

cognosco: την αιτιατική του σουπίνου.

responderit: τον ίδιο τύπο στον υπερσυντέλικο της ίδιας φωνής.

credis: το απαρέμφατο του παρακειμένου στη φωνή που βρίσκεται.

moverat: την αφαιρετική του σουπίνου.

trahebatur: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή.

imponeretur: το απαρέμφατο του μέλλοντα της ίδιας φωνής.

conduxit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 10

3.α. se, aperte, scire, mihi, Romam, piscatoriam:

Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τις παραπάνω λέξεις των κειμένων που σας δόθηκαν.

Μονάδες 6

β. Cum Ennius ad Nasicam venisset:

Να αναγνωρίσετε την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση του κειμένου και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της.

Μονάδες 5

γ. Ego non cognosco vocem tuam? Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 4

4.α. (Paetus), occiso Scriboniano, Romam trahebatur:

Να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχή της δευτερεύουσα πρόταση (**cum** ιστορικός ή διηγηματικός + ρήμα).

Μονάδες 5

β. Homo es impudens: Να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, αφού την εξαρτήσετε από τη φράση **Nasica dixit.**

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης : Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μετά τη 10:00 πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ